

REC'D DEC 13 1976

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

VIENYBĖ

90th Anniversary Year — 1886-1976 — 90-ieji Sukaktuviniai Metai

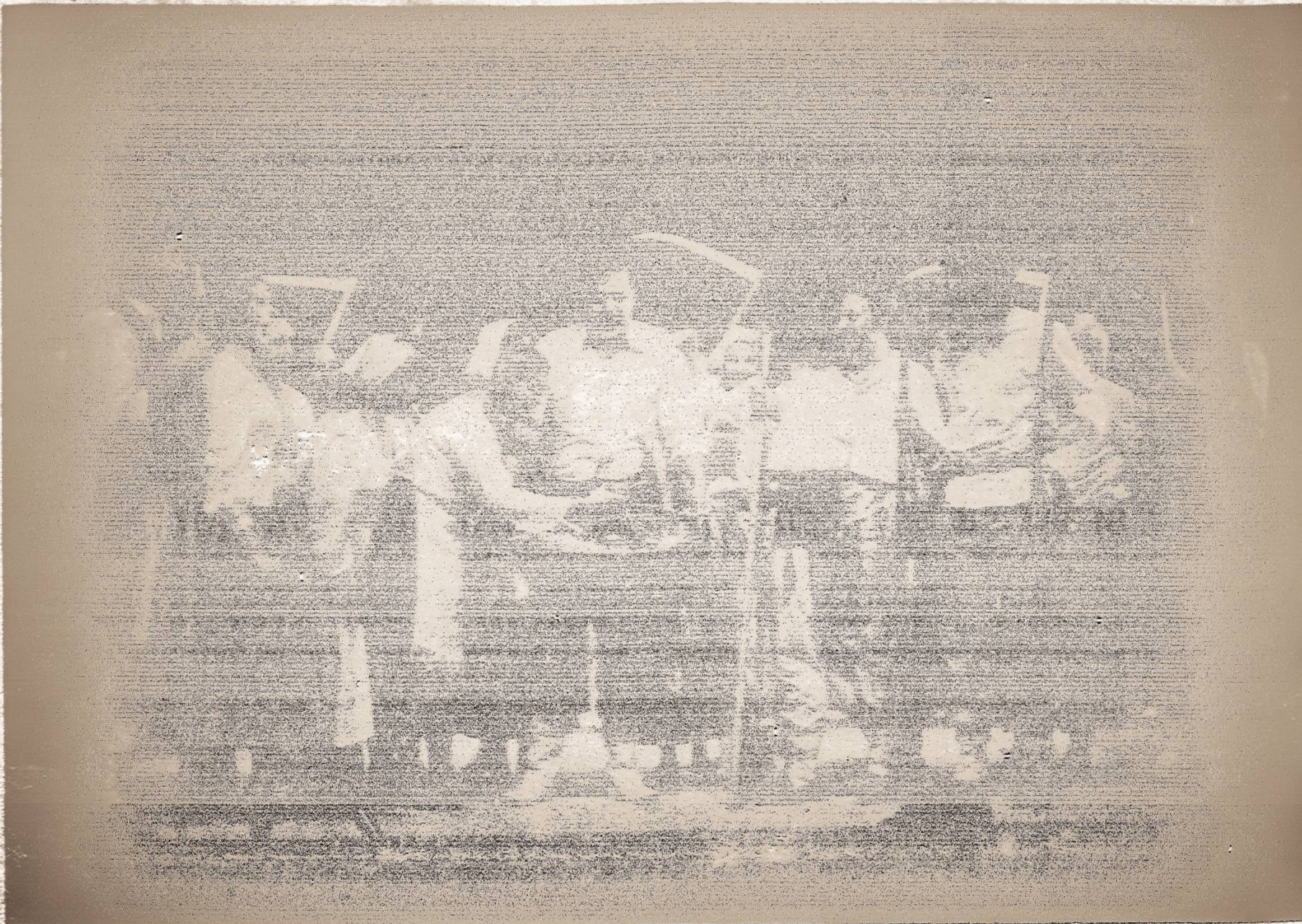
90 M. 20 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1976 M. LAPKRIČIO [NOVEMBER] 26 D.

Telephone
APplegate 7-7257

30 CENTŲ

Vaidas iš Washingtono-Baltimorės studentų vyresniųjų sambūrio "Makino" vaidinimo "Rugiapiūtė", kurios pastatymu "Lietuvos atsiminimų" radijas užbaigė savo 35 m. gyvavimo sukakties minėjimą.
R. Kisieliaus nuotrauka

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje priims į narius iki 70 m., netikrinant sveikatos!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje naujiems nariams gauti 90 m. sukaktuvinis vėjas pratęsiamas ir praplečiamas, taip pat per 6 mėnesius suteikiamos ypatingos lengvatos nariams, norintiems savo apdraudas padidinti ir naujai į SLA įsirašantiems. Į privilegijuotųjų gretas patenka visi esantys SLA nariai, taip pat priimami jų giminės ir artimieji. Pagal Specialųjį vėją gali įsirašyti arba būti įrašomi nuo 1 iki 70 metų SLA nariai ir nenariai tik per 6 mėnesių laikotarpį, netikrinant net sveikatos, kaip Tėvynėje skelbiama, "priimami visi geros valios lietuviai". . . Sekantis SLA Seimas įvyks 1971 metais Cleveland, Ohio. Pradedant Susivienijimui žengti už 90 metų ribų, norima, kad narių skaičius nemažėtų! Tam Seimui jau ruošiamasi iš anksto ir gana planingai. Į būsimą Seimo vietovę buvo nuvykusi SLA Pildomosios Tarybos dalis su clevelandiečiais pasitarti, kaip tą planą sėkmingiausiai pravesti. O jis tikrai labai viliojantis. Istodamas į SLA dabar net iki 70 m. amžiaus, lietuvis priimamas ne tik be sveikatos patikrinimo, bet ir mokesčius mokės, gaudamas 45% už pirmuosius metus. Prie dabartinės savo apdraudos jis gali apdraudą padidinti pagal šias taisykles, pridėdamas prie dar turimos apdraudos \$1,000 arba \$2,000 apdraudą. Tokią dovaną gaudami, lietuviai turėtų pasinaudoti proga. Susivienijimas turi pinigų, bet jam reikia naujų narių. Jeigu dabar visi nariai jo turtu pasidalintų, visi vienu kartu gautų po pusantro karto tiek, už kiek yra apsidraudę. Taigi, sukruskime, visi geros valios lietuviai, ir nariai savo apdraudas padidinkime, o nenariai į SLA įstokime.

Lapkričio 6 d. Cleveland, Ohio įvyko SLA valstijos veikėjų konferencija, kartu buvo paminėta 14 Kuopos 75 metų deimantinė sukaktis. Konferencijoje dalyvavo SLA prez. Povilas Dargis, viceprez. Aleksandras Chaplikas ir sekr. Genovaitė Meikiūnienė. Nuotraukoje dalis SLA veikėjų 14 Kuopos sukaktuviniam bankete. Iš kairės SLA prez. Povilas Dargis ir Gertrude Dargienė, SLA 14 Kuopos pirm. A. Mikulskis, SLA viceprez. A. Chaplikas, Pild. Tarybos sekr. G. Meikiūnienė, p. Chaplikienė, O. Jokūbaitienė, Povilas Šukys, SLA veteranai Česnys, Antanas M. Prškevičius ir Alfonsas Braziulis.

VLIKO SEIMAS

Shoreham Americana viešbuty, 2500 Calvert St., N. W. Washington, D. C. 2008. Tel. (202) 234-0700, VLIKO seimas įvyks gruodžio 4 d. 9 val. ryto — Seimo narių ir svečių registracija. Posėdis — 10 val.

Seimo ruošėjų vardu — Seimą atidaro Rūta Penkiūnienė.

Seimą pradeda dr. Kęstutis Valiūnas, VLIKO valdybos pirmininkas; sugiedojus Himną, sukalbėjus Malda, vyks Seimo prezidiumo rinkimai, Seimo komisijų rinkimai, Sveikinimai ir Tarybos pirmininko Juozo Giedraičio pranešimas.

Valdybos pirmininko dr. Kęstučio Valiūno pranešimas ir paklausimai, bei diskusijos.

Vėliau Tautos Fondo pranešimai: I. Gasiliūnas, TF valdybos pirmininkas, J. Vaičeliūnas, Kanados TF atstovybės pirm., A. Firavičius, TF Toronto atstovybės pirmininkas. (Paklausimai, diskusijos).

Popiet tema: "Lietuvos rusinimas" — Aušra ir Jonas Jurašai paklausimai, diskusijos,

Tarptautinė padėtis ir Lietuva — prof. dr. Domas Krivickas. Paklausimai ir diskusijos,

Simpoziumas: VLIKO uždaviniai ir ateities sąranga — 7 val. vakare.

Gruodžio 5 Trečias posėdis — 10 val. ryto.

Komisijų posėdžiai Seimo nutarimams paruošti,

Seimo nutarimų priėmimas,

Seimą pabaigia — dr. K. Valiūnas.

Kaip praeityje, taip ir dabar, VLIKas savo seime imsis iniciatyvos apjungti visus lietuviškus veiksmus bendram lietuviškam darbui. Čia ypač turima galvoje Bendruomenės ir ALTa.

PAMINĖJO SUKAKTIS

Dvi lietuviškos radijo valandos, teikiančios Didžiojo New Yorko ir kaimyninių valstijų lietuviams savaitgalio programą, lapkričio mėnesį užbaigė savo gyvavimo sukaktuvių minėjimą.

Kultūros židinyje Brooklyne įvyko abiejų meniniai parengimai. Lapkričio 6 d. savo 10-mečio veiklai atžymėti "Laisvės žiburio" radijas (Nukelta į 12-tą psl.)

J. Garlos nuotr.

SUSIORGANIZAVO VILNIEČIŲ SKYRIUS

Spalio 9 d., kuri lietuviams pri-
mena 1920 m. lenkų padarytą
skriaudą, atplėšiant Vilnių nuo Lie-
tuvos, Alenos ir Mykolo Deveniu
namuose, Los Angeles mieste, Kali-
fornijoje, buvo sukviestas būrelis
vietos lietuvių ir nutarta įsteigti
Vilniaus Sąjungos skyrių.

Nariais įstojo šie asmenys: Ona
Barauskienė ir Marija Žymantienė,
abi Bronės ir prof. Mykolo Biržiškų
dukterys; Alena Devenienė, vilnie-
čio Jono Vileišio dukra; Jonas
Jusionis, dr., kilimo nuo Rodunės,
Lydos aps.; Grauzinienė Laimutė,
vilniečio Šlapelio dukra; Henrikas
Misiūnas, švenčioniškis, 18 metų
mokytojavęs Ryto dr.-jos mokyklose
lenkų okupacijos metu; Jonas Ku-
prionis, gimnazijos mokslus ėjęs ir
profesoriavęs Vilniuje; Vladas Ja-
silionis, švenčioniškis, gimęs Igna-
linoj; Teklė Sereikienė, Basanavičių
dukra; Tomas Sereika, pulk., mo-
kėsi liet. gimnazijoje Vilniuje; Elena
Raštikienė-Smetonaitė, mokėsi liet.
gimnazijoje Vilniuje; Aleksas Masko-
liūnas, kilęs iš Mielagėnų, Švenčio-
nių aps.; S. Puikūnienė, nuo Balnin-

ku; Elena Vilutienė-Valterytė, gi-
musi ir mokslus ėjusi Vilniuje;
Juozas Varnas, teis. dr., daugeliš-
kietis, liet. gimnazija ir lenkų
universitetą baigė Vilniuje. Manoma,
kad susiras ir daugiau lietuvių
vilniečių Los Angeles mieste ir
apylinkėse. Skyriaus valdybą suda-
ro: pirm. A. Devenienė, sekret. J.
Kuprionis, išd. J. Varnas.

Susirinkime nutarta, kad kiekvie-
nas asmeniškai išpareigotų veikti.
Turintys galimybių galėtų ieškoti
pozityvių kontaktų su čia gyvenan-
čiais lenkais, sektų gudų pasireiški-
mus jų pretenzijose dėl Vilniaus,
keltų santykių su lenkais klausimą
spaudoje, prenumeruotų Punske
leidžiamą lietuvių spaudą ir kt.

RAŠYTOJŲ DRAUGIJAI 30 METŲ

Šiomet sukako 30 metų išėjimo
Lietuvių Rašytojų Draugijai. Ji
įsteigta 1946 m. Vokietijoje, bet
rašytojams išemigravus, atkurta
JAV. Jos tikslas — jungti ir globoti
lietuvių rašytojus, kelti ir ugdyti
lietuvių grožinės literatūros kultū-
rą, palaikyti bei saugoti buv. Lietu-
vių Rašytojų Draugijos tradicijas,
teikti jiems pagalbą, kovoti dėl
Lietuvos laisvės ir kultūros.

Rašytojų Draugijai nuo 1946 me-
tų pirmininkavo aštuoni pirmininkai
— Stasys Santvaras, Jonas Aistis,
Benys Babrauskas, Juozas Tysliava,
Pranas Naujokaitis, Bernardas
Brazdžionis, Aloyzas Baronas ir
Leonardas Andriekus.

Garbės Teisimas per 30 metų tapo
visiškai užmirštas, nes niekas juo
dar nepasinaudojo.

Rašytojų Draugija kasmet premi-
juodavo lietuvių grožinės literatū-
ros kūrinius. LRD premijas iki šiol
yra gavę rašytojai: A. Vaičiulaitis,
P. Andriūšis, N. Mazalaitė, B.
Brazdžionis, J. Jankus, H. Radauskas,
J. Savickis, G. Tulauskaitė, K.
Bradūnas, Vl. Šlaitas, L. Andrie-
kus, J. Grinius, M. Katiliškis, K.
Almenas, A. Jasmantas, A. Gustai-
tis, J. Švaistas, M. Vaitkus, H.
Nagys, K. Barėnas ir A. Baranauskas.

Lietuvių Dienų žurnalas, leidžiamas
Los Angeles, Cal. mieste, spalio 17
d. atžymėjo savo 25 m. sukaktį.
Buvo surengtas minėjimas-banke-
tas Ambassador viešbutyje. Pa-
grindines kalbas pasakė Ignas Me-
dziukas ir poetas Bernardas Braz-
džionis. Daugelio organizacijų pir-
mininkai sveikino žodžiu, taip pat
gauta daug sveikinimų raštu.

MOUNTAINSIDE, N. J.

Šio miestelio kultūros ir paveldė-
jimo komitetas, Amerikos nepri-
klausomybės dvi-šimtmečio minėji-
mo proga, Deerfield mokyklos audi-
torijoje ir Liurdo Marijos bažnyčios
salėje, suruošė tarptautinę parodą
su įvairia programa, kurią pavadino
"Salute to the American States".
Lietuvių pasirodymą suorganizavo
šiam miestelyje gyvenančios lietu-
vės: Loreta Stukienė ir Alberta
Katilienė, talkinant Onai Klima-
šauskaitei, kuri parodos lankyto-
jams demonstravo kaip lietuviai
gamina kalėdinei eglutei papuošalus
ir dekoruoja "margučius".

Argentinios Lietuvių Centro merginų vienetas, savo dainomis žavintis ne tik
savo koloniją, bet ir kitų miestų lietuvius. Iš k. į d.: H. Pupelytė, M.
Servadio, A. M. Koruzo-Petrauskaitė, C. Zienkaitė, R. Pastorelli, G.
Mičiūdaite, L. Mutis-Urbanavičiūtė, D. Jakubauskaitė ir A. Procopio-Mar-
čiūliūnytė. Joms vadovauja Aldona Čikštaitė.
Pr. Ožinsko nuotr.

Vilniaus Krašto Lietuvių sąjungos naujai išrinktoji centro valdyba. Iš k. į d.:
Donatas Sukekis, išd., Vanda Gasperiėnė, sekret., dr. Jonas Šalna,
pirmininkas ir Zigmas Daibidka, vicepirmininkas.

Brazilijos lietuviai mini 50-tį

Šiomet Brazilijos lietuviai mini
pagrindinės imigracijos 50-dešimt-
metį. Nors istorijoje galima aptikti
pavienių atvejų, kai į tą šalį
nuvykdavo toks ar kitoks lietuvis,
bet masinė imigracija kaip tik ir
prasidėjusi prieš 50 metų. Pagal
Brazilijos duomenis 1925 m. paba-
igoje ten buvo vos apie 8 tūkst.
lietuvių, o jau 1930 m. buvo apie 40
tūkst.

1926-1929 m. lietuviai imigrantai
buvo jauni: moterys — 20-24, vyrai
25-29 metų amžiaus. Dar neatvykus
pirmajam lietuviui kunigui Jeroni-
mui Valaičiui 1928 m. lietuviai
pradėjo steigti parapiją, 1929 m.
atidarė pirmąją lietuvišką mokyklą
Pietų Amerikoje, 1936 m. pašventi-
no pirmąją žemyno lietuvių švento-
vę. Iki II D. karo penkias lietuviš-
kas mokyklas kasmet lankė per 500
vaikų. Sporto sąjunga "Lituanian"
turėjo 200 veiklių narių.

Kadangi 1975 m. buvo skirti
Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongre-
so darbams, tai penkiasdešimtme-
čio minėjimui pradėta rengtis tik po
kongreso.

Bet jau III PLJK šokių šventė
sausio 7 d. pradėjo imigracijos
sukakties minėjimą, nes įvyko jau
po kongreso užbaigos.

Buvo paskelbtas penkiasdešimt-
mečio ženkluko konkursas, kurio
premią teko Algimantui Saldžiui,
nupiešusiam trispalviais sparnais
paukštį virš dviejų pasaulio skritu-
lių, sudarančių skaičių "50". Pradė-
ta rinkti medžiagą sukaktuviniam
leidiniui, kuris išeis iš spaudos šių
metų pabaigoje su 120 psl. straips-
nių ir 350 istorinių fotografijų.

Be leidinio "Penkiasdešimtme-
tis", šiemet išeis dar specialus
savaitraščio Mūsų Lietuva numeris.
Pagrindinės imigracijos sukakties
minėjimus manoma pratęsti iki 1979
metų, kad kiekvienų metų ateiviai
galėtų savo auksinę sukaktį atšven-
ti. Per tą laiką Penkiasdešimtmečio
komitetas rūpinsis pastatyti lietu-
vių paminklą ir įsteigti Brazilijos
lietuvių archyvą bei muziejų.

Sao Paulo scenoje geg. 30 d.
pasirodė 75-ųjų asmenų jungtinis
choras, apėmęs dešimtmečius muzi-
kinio gyvenimo. Trečios kartos
šokėjai 1926 m. imigrantų būriui

įteikė auksinį ženkliuką ir atliko
jiems pagerbti šokių, dainų ir
poezijos programą.

Imigracijos penkiasdešimtmečiui
paminėti buvo paskirtas ir lietuvių
skyrius šeštojoje metinėje baltiečių
parodoje. Ten buvo išstatytos 75
padidintos istorinės nuotraukos,
kuriose beveik kiekvienas lietuvis
lankytojas galėjo save ar savo
gimines bei draugus rasti.

Liepos 15 d. Brazilijoje nuo senų
laikų lietuvių minima kaip Išėvių
Diena, primenanti Dariaus ir Girė-
no skrydį. Tą dieną Sao Paulo
miesto taryba pakeitė lietuvių šven-
tovės septynių gatvių sankryžą į
"Lietuvos respublikos" aikštę.

Rio de Janeiro lietuvių kolonija
rugsėjo 10-12 d. d. surengė sukakties
šventę. Rugsėjo 10 d. Brazilijos
"Tėvynės savaitės" pabaigoje, lai-
vyno orkestras palydėjo trijų kartų
lietuvių atstovus, kurie tarp pa-
vergtų tautų vėliavų ir kolonijos
žiūrovų padėjo vainiką prie II D.
karo paminklo. Rugsėjo 11 d. kitoje
Guanabaras įlankos pusėje suvažia-
vo per 250 lietuvių iš Sao Paulo
antroms apeigoms su vainiku prie
indėno Arariboia paminklo, pager-
biančio pirmuosius to krašto gyven-
tojus. Rugsėjo 12 d. istorinėje
Candelaria šventovėje šeši kunigai
su arkivyskupu koncelebravo Mi-
šias, kuriose giedojo Liet. Katalikų
Bendruomenės choras iš Sao Paulo.

Brazilijos lietuvių imigracijos žen-
klas penkiasdešimtmečiui paminėti.
Jo autorius — Algimantas Saldys.
Vienybė, 1976 m. lapkričio 26 d.

LIETUVIAI CHICAGOJE

KALBA LIETUVOS RAŠYTOJAS BUBNYS

Prieš prasidedant Lietuvos menininkų koncertui Chicagoje spalio 23 d., rašytojas V. Bubnys tokiais žodžiais kreipėsi į 400 klausytojų:

— Gerbiamieji!

— Plačiame pasaulyje yra tokia žemės vieta prie Baltijos jūros, apie kurią mes visi galvojame, kur mūsų mintys, kur mes ir kada bebūtumėm — vis krypta ten. Tas žemės kampelis — Lietuva, kurioje mes daugelis gimėme, kurioje jūs daugelis gimėte, kurioje jūsų tėvai gimė.

— Mūsų turistinė grupė, kelianti po didelę Amerikos žemę, Jungtines Amerikos Valstijas, atvyko iš Tarybų Lietuvos. Grupė, kurioje yra ir meno darbuotojų, kultūros darbuotojų, kurioje yra ir kitų specialybių žmonių, kaip, tur būt, ir kiekvienoje turistinėje grupėje. Mes, gerbiamieji, labai džiaugiamės, kad turime galimybę pakeliauti po jūsų šalį, po Jungtines Valstijas. Jau antra savaitė baigiasi, kai mes lankome šios šalies miestus, susitinkame su lietuviais laisvalaikio metu, pabuvojame su jais. Mes ir šiandieną džiaugiamės, kad po mūsų visų turistinių maršrutų, po visos turistinio maršruto programos, galime dalyvauti pas jus, jūsų pakviesti. Mes džiaugiamės, kad jūs mūsų pasitikti taip gražiai susirinkote savo laisvalaikiu, pakvietėte... Už tai jums nuoširdus ačiū!

Gastrolės

— Mūsų tarpe, kaip minėjau, yra koncertuotojų, dainininkų, muzikantų, kurie netrukus čia scenoje pasirodys. Mes tikrai šiandieną galime pasididžiuoti, kad turime labai gražias menininkų jėgas: ir vyresniųjų, ir jaunesniųjų menininkų. Reikėtų, žinoma, labai plačiai kalbėti, norint bent dalį to suminėti. Bet vienas kitas, sakysim, faktelis — kaip kad mums vykstant į Ameriką, pakeliui, teko susitikti su Aušra Stasiūnaite, dainininke, operos teatro soliste, grįžtančia iš Italijos, iš Milano, kur vyko vokalistų tarptautinis konkursas ir kur ji laimėjo patį aukščiausiąjį įvertinimą, aukso medalį, grand prix.

— Arba, štai, sakysime, visiškai neseniai Vakarų Berlyne vyko jaunimo styginių orkestrų tarptautinis konkursas, kuriame mūsų Vilniaus jaunimo styginis orkestras, vadovaujamas Sauliaus Sondeckio, laimėjo irgi patį aukščiausiąjį įvertinimą — aukso medalį.

— Grupė mūsų atlikėjų, muzikantų, ką tik tai — tur būt jau dabar yra grįžę, šiuo metu — didelė grupė lankėsi Italijoje, Sardinijoje, šiom dienom. Kita grupė — Norvegijoje. Neseniai styginis kvartetas važinėjo po Afrikos šalis ir t. t.

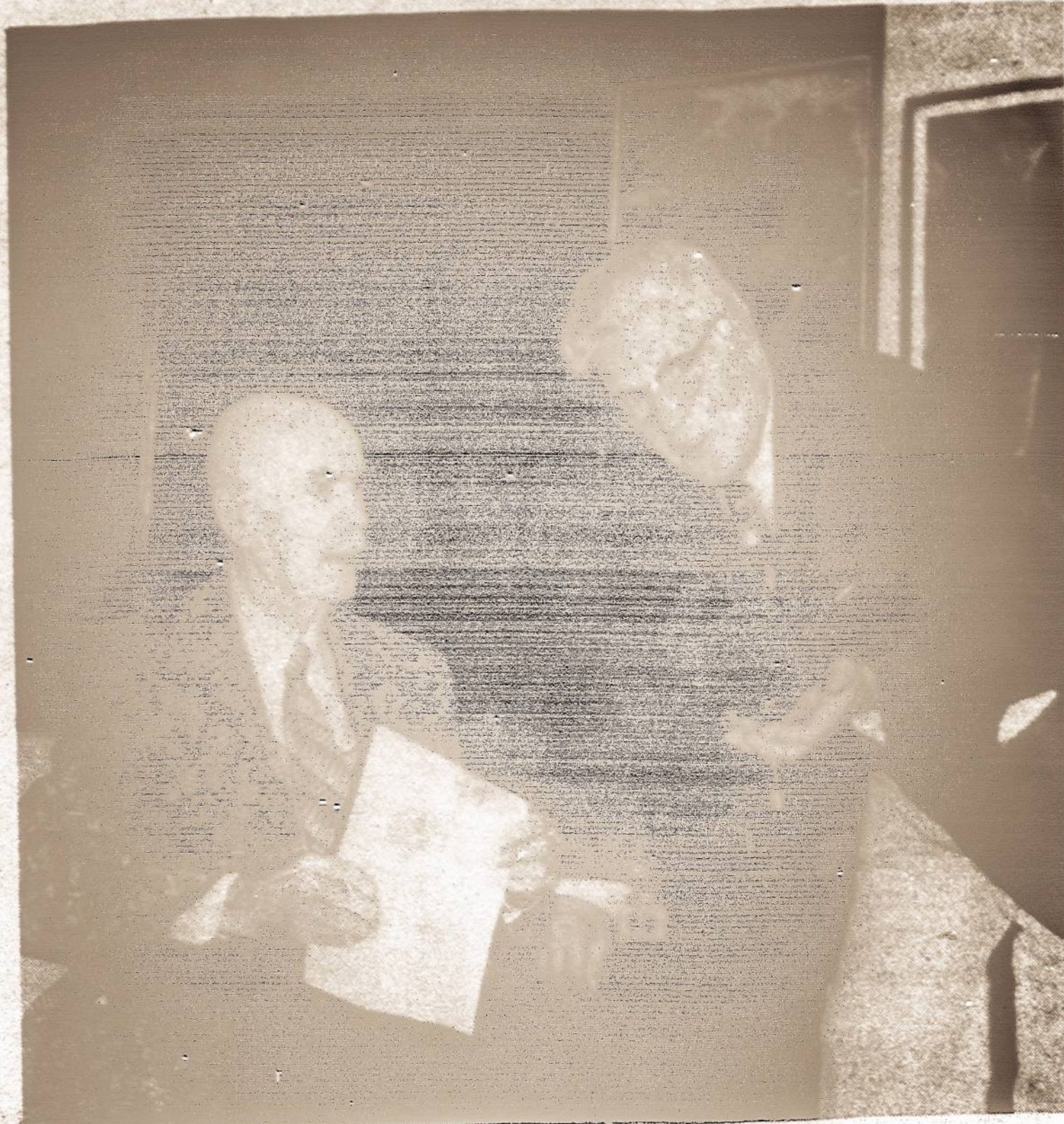
— Šitie kultūriniai ryšiai labai plečiasi. Labai malonu, kad kitose šalyse mūsų menininkai susilaukia aukšto įvertinimo, didelic pripažinimo. Visada mus tai džiugina. Aš manau, jūs šitiems gražiams faktams taip pat nesatė abejingi, kaip kad ir mes nesame abejingi jūsų, lietuvių, čia gyvenančių, kultūriniais, literatūriniais, meniniams pasiekimams, kurie tarnauja humanistiniams idealams, kurie neša gėrio, grožio idėjas.

— Gerbiamieji, leiskite man visos mūsų turistinės grupės vardu širdingai jus pasveikinti čia susirinkusius ir visus tuos, kurie, gal būt, ar nesutیلpo į šią salę, nes tikrai čia visos vietos užimtos, — kurie namuose, negalėjo atvykti — leiskite širdingai visus pasveikinti, palinkėti jums pačios geriausios ir gražiausios kloties.

— O dabar pasirodys mūsų muzikantai, mūsų dainininkai. Ačiū už dėmesį! Užrašė V. Zalatorius

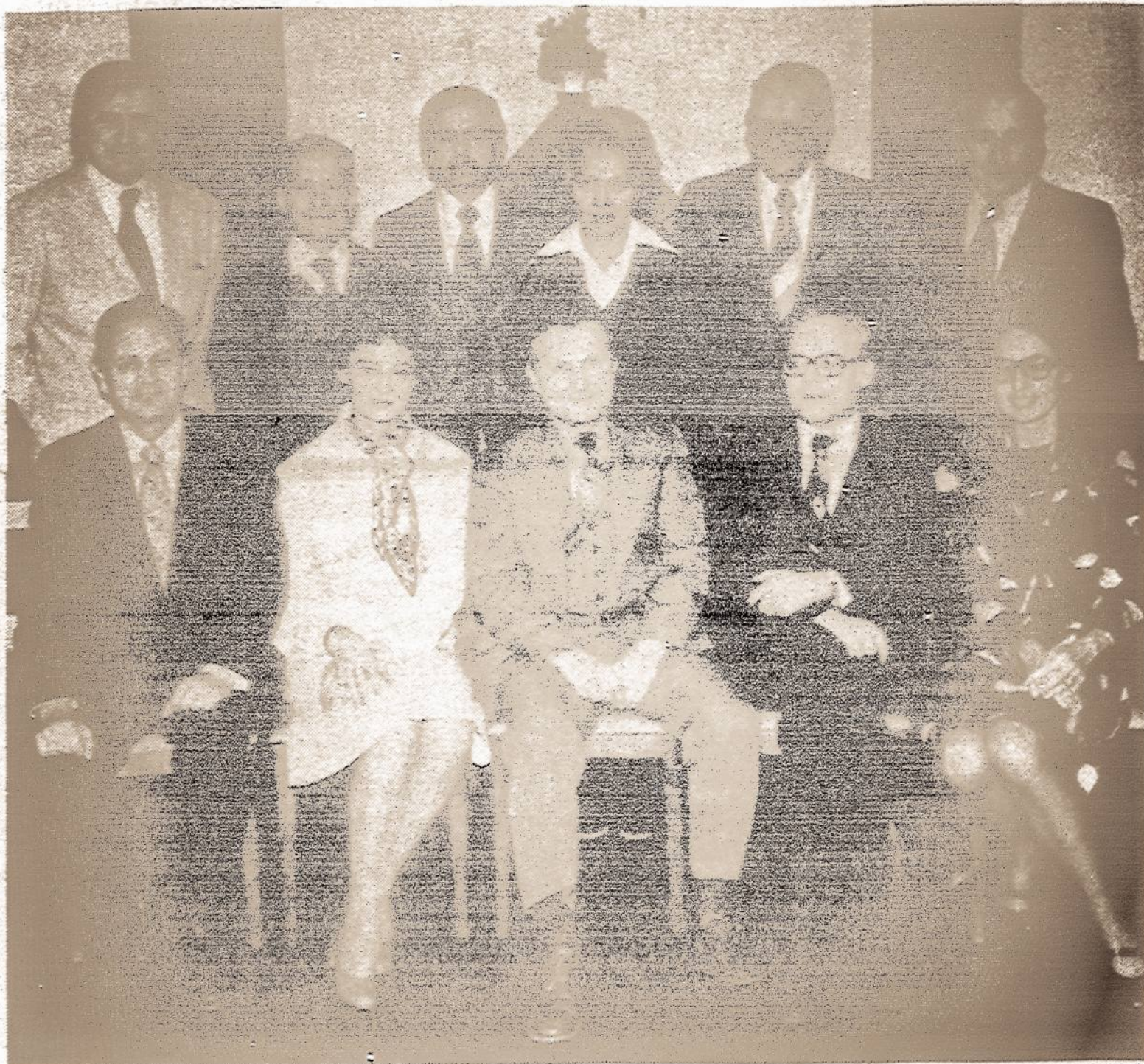
Rašytoja Nijolė Jankutė-Užubalienė parašė libretą muzikiniam veikalui, pavadintam Kulgrinda, pagal lietuvių tautosaką bei padavimus. Muziką sukūrė Dainavos ansamblio vadovas ir dirigentas kompoz. Aloyzas Jurgutis. Ansamblio ir solistų repeticijoms talkina chormeisteris Bronius Jančys.

Čiurlionio Galerijos, Inc. Direktorių Taryba nutarė skirti \$1000 premiją už geriausią lietuvių dailininko kūrinį tautine tema. Kūrinys bus atrinktas birželio mėn. parodoje. Smulkesnės žinios bus vėliau.

Žurn. Pranas Šulas, Vienybės ir kitų laikraščių bendradarbis, kalbasi su dail. Juozu Pautieniumi dail. Vl. Vaitienino dailės darbų parodoje.

Ed. Šulaičio nuotraukos

Mokslų ir kūrybos simpoziumo rengimo komitetas. Iš k. į d.: dr. G. Balukas, M. Remienė, dr. K. Ambrozaitis, dr. R. Šilbajoris, dr. J. Reklaitienė. Stovi: dr. Vygantas, K. Barzdukas, M. Jakaitis, V. Lapienė, dr. J. Puzinas ir J. Rimkevičius. Simpoziumas įvyksta lapkričio 23-27 d.

Dail. Vladas Vaitiekūnas aiškina paveikslus savo meno parodos atidarymo metu spalio 9 d. Už jo stovi dail. Mikas Šileikis, kuris atidarymo programoje pasakė kalbą.

Vienybė, 1976 m. lapkričio 26 d.

Kun. A. Kežys sveikina dail. Br. Murino meno parodos atidaryme spalio 15 d. Chicagos Čiurlionio vardo galerijoje.

Ed. Šulaičio nuotr.

Pagrindinis tikslas — atspindėti... kelią, kurį mums atvėrė ir užtikrina tarybinė santvarka.

J. Karlikauskas
Aklųjų d-jos pirm. pav.

Miestai

Alytus spalio mėnesį įsijungė į Lietuvos didesniųjų miestų gretas, peržengdamas 50 tūkstančių ribą. Vien Alytaus medvilnės kombinate dirba puspenkto tūkstančio darbininkų ir tarnautojų, eksperimentiniame namų statybos kombinate — pusantro tūkstančio ir kitose pramonės įmonėse dar devyni tūkstančiai.

Prieš karą Alytuje nebuvo nė dešimtys tūkstančių gyventojų. Pagrindinė miesto augimo priežastis yra pramonės įmonių koncentracija.

Panašiai auga ir Kapsukas, buvusi Marijampolė, kurioje šiandien gyvena daugiau kaip 35 tūkstančiai žmonių.

Utena su 20,000 ir Telšiai su maždaug 25 tūkstančiais taip pat sparčiai auga.

Visi šie miestai yra taip vadinami "regioniniai centrai", kurie ir ateityje plės.

O kur dar senieji "didmiesčiai", kaip Vilnius, kuriame šiandien gyvena netoli pusės milijono gyventojų, Kaunas su beveik 400 tūkstančių, Klaipėda su 200,000, Šiauliai su 120,000 ir Panevėžys su 100,000!

Prieš karą tik Vilnius ir Kaunas teturėjo daugiau kaip 100 tūkstančių gyventojų.

Lietuvai gyventojų perteklius negresia. Lietuvai svarbiau, kad jos gyventojai būtų proporcingai pasidalinę.

Demografai mano, kad Lietuvoje galėtų lengvai gyventi dvigubai tiek žmonių, kiek šiandien gyvena — taigi maždaug šeši milijonai.

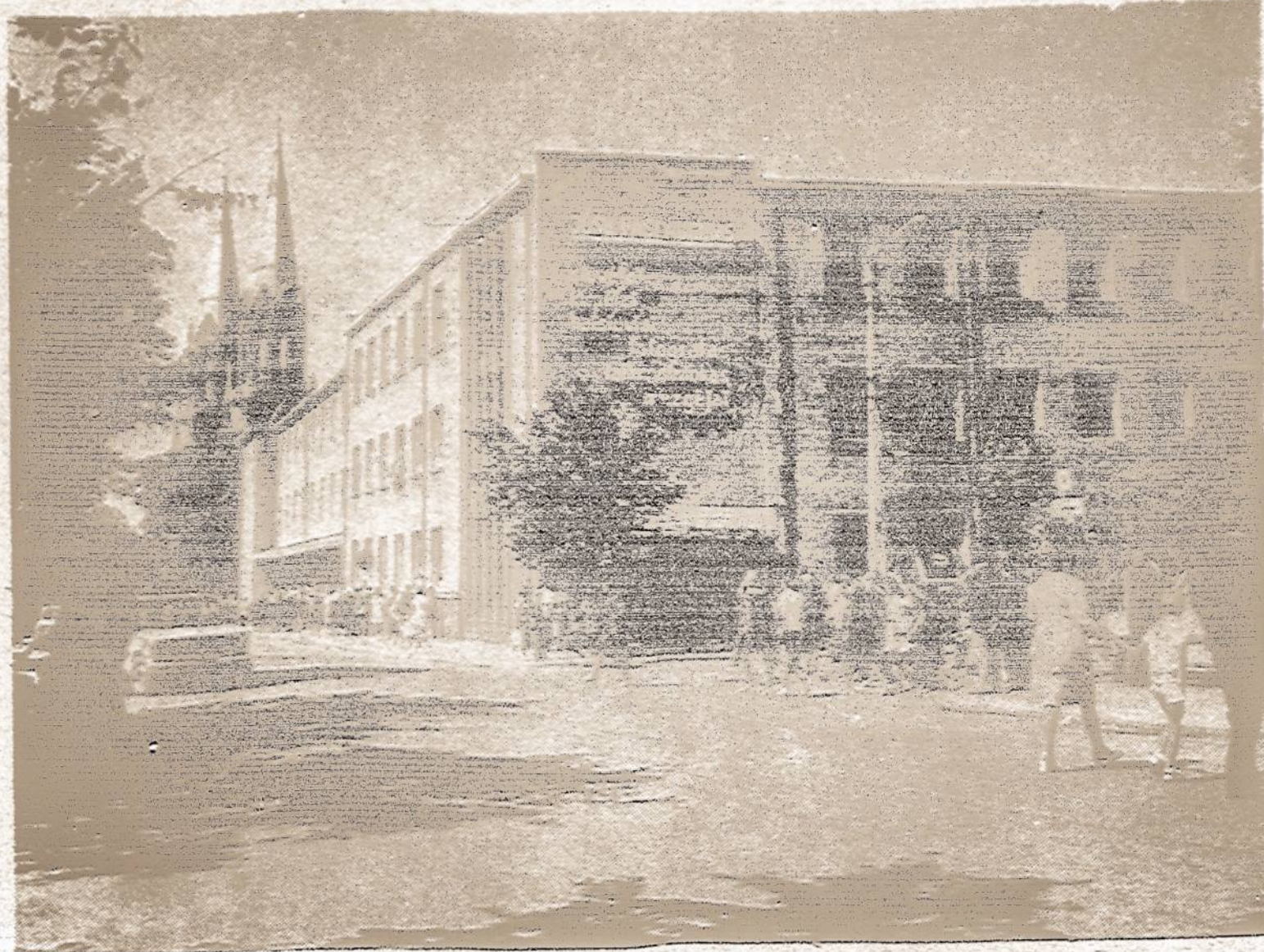
Naujovės

Lietuvos miestai ne tik auga, bet ir puošiasi, gražinasi. Šį rudenį Šiauliuose uždaryta transportui pagrindinė Vilniaus gatvė. Ji nuo centrinės sankryžos iki turgavietės tapo pėsčiųjų alėja su suoleliais, gėlynais.

Ir Klaipėdoje ką tik rekonstruota centrinė Tarybų aikštė. Tik gaila, kad čia panaudotas trafaretinis sprendimas — pastatytas monumentas Leninui, kaip ir daugelio kitų miestų centrinėse aikštėse. Ką šis politikierius bendro turi su Klaipėda, pasakyti galėtų nebent rusai, kurie sudaro trečdalį šio uostamiečio gyventojų. O Klaipėda visgi bene gražiausiai užstatomas Lietuvos miestas.

Kaunas taip pat šį rudenį gavo naują tiltą per Nemuną. Jis prasideda dešiniajame upės krante ir veda į Panemunės pušyną kitoje upės pusėje. Juo vaikščios tik pėstieji. Tiltas ilgis — 395 metrai, plotis — 6,0 a aukštis virš Nemuno — 20-26 m.

Didelio miesto gyvenimą atspindi tokia detalė. Vilniuje yra 400 pašto dėžučių laiškam įmesti. Juos ketu-

Anykščių miesto centras

ris sykius per dieną surenka 500 žmonių ir 100 automobilių. Vilniečiai kasdien gauna daugiau kaip po 20,000 laišku, o kur dar spauda, kurios kiekvienai šeimai tenka maždaug po tris egzempliorius.

Ūkiai

Auga ne tik Lietuvos miestai; auga ir ūkiai. Vienas kompartijos strateginių tikslų žemės ūkyje yra gamybos koncentracija ir specializacija, vienkiemių likvidavimas. Visa tai reiškia, kad kolūkių ir tarybinių ūkių laukai didės, gyvenvietės plės.

Šiuo metu Lietuvoje yra maždaug pusantro tūkstančio ūkių. Vieno ūkio vidutinis dydis 3,000 hektarų (1 ha = 2,5 akro). Tarybiniai ūkiai šiek tiek didesni už kolūkius. Ateityje numatoma ūkių skaičių sumažinti iki 1200, o vidutinį ūkį padidinti beveik iki keturių tūkstančių ha. Jau dabar sukurti 229 teritoriniai tarpūkiniai susivienijimai, kiekviename rajone maždaug po penkis.

Į susivienijimą įeina penki ar keturi ūkiai. Į susivienijimo valdybą kiekvieno ūkio vadovybė deleguoja po vieną atstovą.

Kaimo gyvenviečių šiuo metu yra nepilni keturi tūkstančiai, ir jos skirstomos į centrinės, pagalbines ir neplėstinas. Ateityje centrinių gyvenviečių sumažės nuo 1540 iki 1200, pagalbinių nuo 1454 iki 1031 ir neplėstinos padidės nuo 840 iki 1515.

Šį milžinišką planavimo darbą dirba Žemėtvarkos projektavimo institutas su 800 geografų, architektų, agronomų, ekonomistų, geodezininkų ir kitų tarnautojų. Institutui vadovauja direktorius V. Skuodžiūnas.

Medžioklė

Ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje ruduo — medžioklės metas. Ten beveik 18 tūkstančių šio sporto mėgėjų šįmet medžioja briedžius, stirnas, šernus, elnius, gauda bebrus. Pastarieji prieš karą jau buvo išnykę, bet dabar jų ir vėl priskaitoma iki 7700, ką rodo ir miške apgraužti medžiai. Jų veiklai šiek tiek pristabdyti šįmet numatyta 1000 išgauti.

Panaši padėtis ir su šernais, kurių Lietuvoje priviso iki 17,000. Jie pridaro nemažiau žalos laukuose kaip bebrai miškuose. Šių laukinių kiaulių per sezoną medžiotojai tikisi iššaudyti net 13 tūkstančių.

Prieš karą Lietuvoje buvo nebėkė nė šimto briedžių, o dabar jų yra 8,000.

Veisiami ir fazanai, kuriuos mėgsta Amerikos medžiotojai. Jų šįmet paleista daugiau 3,000, bet jų medžioti dar neleidžiama. Nebe tokie gausūs dėl melioracijos ir išsiplėtusios žemdirbystės ir tik tradiciniai kiškiai.

Prie medžioklės gražiai derinasi ir žvejyba. Lietuvos upėse, ežeruose ir Baltijos jūroje gyvena beveik 60 rūšių žuvų, daugiausia karšių (angliškai bream), kuoju (ang. roach) ir ešerių (ang. perch.). Sparčiai veisiami karpiai, kurie Europoje daug labiau vertinami, negu Amerikoje.

Lietuvos vandenyse nyksta lašišos (ang. salmon), šlakiai (ang. salmon-trout), mažėja žiobriai (ang. mullet) ir lydekos (ang. pike).

Mėgėjai žvejai Lietuvoje kasmet sugauna iki 400 tonų žuvies.

Žuvims įrengta net 14-oje draustinių, kur jų neleidžiama gaudyti. Lakajos ir Žeimenos upėse, kur lašišos neršia ir Merkyje, kur neršia upėtakiai, žvejyba apribota.

Žuvys kenčia ir nuo užteršto vandens, kuris ten, nežiūrint visu pastangų ir pagyrų, yra lygiai tokia pat problema, kaip ir kituose civilizuoto pasaulio rajonuose.

Šįmet į Mityvos upę nuodingu chemikalų pateko iš Gintaro kolūkio. Pernai tą patį padarė Šėtos sviesto-sūrių gamykla Obelės upei.

Plečiama ir tvenkininė žuvininkystė, kurioj daugiausia yra karpį, iki 10 ir daugiau centnerių iš hektaro (1 cnt. = 220 sv.).

Iki šiol prie tvenkinių žuvininkystės ūkiai augindavo ir antis. Bet neseniai pasigirdo balsų, kad gryna specializacija būtų efektyvesnė — antys vienuose ūkiuose, žuvis kituose.

Neregiai

Iki 1930 m. Lietuvoje veikė Aklųjų sąjunga, kuri tais metais

buvo perorganizuota į Akliesiems globoti draugiją. Po karo šių invalidų organizacijos tradicijas tęsia Lietuvos Aklųjų d-ja.

Daugumas Lietuvos aklųjų dirba nemokamai. Draugija penkiuose didžiausiuose Lietuvos miestuose išlaiko dirbtuves, kurių kiekvienoje dirba po tūkstantį aklųjų. Jie gamina elektrotechnikos reikmenis, įvairius buitinius ir techninius gaminius iš plastmasės, metalo ir medžio. Vienas jų gerai žinomu gaminių yra automobilistų apsauginiai diržai.

Savo tarpe jie turi pagarsėjusių žmonių. Tai TS rusiškųjų šaškių čempionė S. Ingaunytė, solistė B. Grincevičiūtė, muzikai J. Kairys ir S. Stasiulis. Šimtas keturi akleji yra po karo baigę aukštąjį mokslą, 25 dabar tebestudijuoja.

Vilniuje ir Kaune veikia vidurinės mokyklos silpnaregiams. Jie leidžia savo žurnalą Mūsų žodis, kuris išėina 7,000 egzempliorių tiražu. Vilniuje taip pat yra d-jos spaustuovė, spausdinanti knygas Brailio raštu; garso įrašų namai, kurie platina į magnetofono juostą įrašytas knygas.

Spalio antroje pusėje Vilniuje įvyko d-jos suvažiavimas, mokslinė konferencija ir paroda. Pastarojoje buvo eksponuojami aklųjų produkcijos pavyzdžiai, jų d-jos leidiniai, techninės mokymo priemonės, siuviniai. Mokslinėje konferencijoje pranešimus padarė socialinio aprūpinimo ministrė J. Pacevičienė ir d-jos centro valdybos pirmininkas M. Poznanskas.

Praeityje aklųjų tarpe gyvai reikėsi rašytojas A. Jonynas, kuris šįmet mirė, sulaukęs 52 m. amžiaus.

NAUJI TELEFILMO DARBAI

Vilniuje, Kinematografininkų sąjungoje, įvyko Lietuvos Telefilmo šiais metais sukurtų dokumentinių filmų aptarimas. Kino kritikai, žurnalistai, televizijos darbuotojai bei jų kolegos iš Lietuvos Kino studijos žūrėjo ir aptarė keturis dokumentinius filmus: "Mokytojas" (režisierius V. Puplauskis), "Kasdien ir visą gyvenimą" (režisierius R. Smetona), "Vaivorykštės spalvomis" (režisierius V. Gruodis) ir "Apmąstymai kryžkelėje" (režisierius R. Musnickas).

Visi aptarti filmai žiūrovą supažindina su įvairių Lietuvos gyvenimo sričių žmonėmis. Ekране susitinkama su Jonu Avyžium ("Apmąstymai kryžkelėje"). Stebima sudėtingą Liet. Mokslų Akademijos prezidento Juozo Matulio darbą ir visuomeninę veiklą ("Kasdien ir visą gyvenimą"). Filmas "Mokytojas" nuveda žiūrovą į Raseinių rajono Girkalnio vidurinę mokyklą, supažindina su kaimo pedagogų darbo ir gyvenimo rūpesčiais.

Socialistinio lenktyniavimo tema gvildena filmas "Vaivorykštės spalvomis", pasakojantis apie Šiauliuose "Verpstė" fabriko ir Minsko trikotažo gamybinio susivienijimo "Progresas" tvirtą darbininkų draugystę.

Vienybė, 1976 m. lapkričio 26 d.

BUVO GRAŽUS MUZIKOS RUDUO

Lietuvoje, pasibaigė penktasis Muzikos ruduo. Jam buvo ruošiasi iš anksto, nes jis jau surado vietą muzikiniame gyvenime.

Dėl sėkmės pergyveno kiekvienas, kam brangi lietuvių muzika. Koncertai-susitikimai su kompozitoriais jau tapo laukiami kolūkių ir gamyklų kultūros namuose, vidurinėse mokyklose, kur susirenka pilnutėlės salės muzikos bičiulių, norinčių pamatyti mėgstamų kūrinių autorius, išgirsti jų naujus kūrinius. Muzikos kūrėjai dažnai lankėsi įvairiuose rajonuose, ten vyko jų autoriniai koncertai, susitikimai dainų šventėse, konkursuose, apžiūrose. Muzikos ruduo tarsi apibendrina metų darbus.

Praėjęs Muzikos ruduo buvo naujesnis ir įdomesnis. Pagrindinis dėmesys buvo sutelktas į kompozitorių bendravimą su klausytojais. Kalbėjo visi renginio dalyviai. Žinoma, vienas kūrėjas įpratęs kalbėti daugiau, kitas mažiau. Bet jų mintys, pasakytos susitikimų metu, galėjo sujaudinti kiekvieną klausytoją. Susitikimų dalyviai ilgai prisimins E. Balsio, V. Laurušo, K. Kavecko, S. Vainiūno, V. Paltanavičiaus ir daugelio kitų pasisakymus, kuriuose buvo paliesti įdomūs kūrybinio proceso momentai, padėję geriau įsiminti tą ar kitą kompozitoriaus kūrinį.

Po Lietuvą keliavo trys kompozitorių, muzikologų ir atlikėjų grupės. Tačiau ši kartą jos buvo skaldomos, kad su kūrėjų darbais susitiktų kuo didesnis ir įvairesnis klausytojų būrys. Dieniniuose koncertuose-susitikimuose dalyvavo mažesnės kompozitorių grupės, o vakariniuose — visi išvykos dalyviai. Du susitikimai per dieną visiškai atitiko šios šventės dalyvių — Kompozitorių sąjungos narių bei atlikėjų išgales.

Muzikos ruduo — tai susitikimai ne su kuriuo nors vienu kompozitorium, bet su visais kartu. Todėl čia svarbų vaidmenį vaidino ir programų sudarymas, atlikėjų parinkimas, muzikologo — susitikimo šeimininko — apskrumas. Kiekvienas koncertas-susitikimas buvo savitas, originalus, pokalbiuose liečiami klausimai buvo siejami su tomis vietovėmis, kuriose vyko renginiai.

O ir į Muzikos rudenį kompozitoriai nesistengė vežti vien harmonizuotas liaudies dainas.

Pokalbiuose su muzikos mokyklų dėstytojais buvo aptartos glaudesnio bendradarbiavimo problemos, su Šiaulių muzikinės bibliotekos darbuotojais — lietuvių kompozitorių kūrinių spausdinimo klausimai. Daugelis bibliotekų Muzikos rudens dienomis sulaukė gražių suvenyrų — kompozitoriai padovanojo ką tik išleistų kūrinių natas, šio renginio plakata su visų dalyvių parašais.

Muzikos ruduo atmintinas ir iškilėmis Rokiškyje. Ten atidengta memorialinė lenta primins R. Limano vadovaujamą muzikos mokyklą (1883-1904), kurioje mokėsi M. Petrauskas, J. Tallat-Kelpša, J. Gruodis ir kiti muzikai. Lenta atidengė prof. K. Kaveckas. Iškilėse kalbėjęs akademikas J. Gaudrimas perdavė Rokiškio vaikų muzikos mokyklai retą nuotrauką, kurioje užfiksuotas R. Limanas su mokiniais.

Penktasis Muzikos ruduo buvo skirtas Tarptautinei muzikos dienai. Ankstesnieji renginiai buvo dedikuoti M. K. Čiurlioniui, J. Gruodžiui, B. Dvarionui. Jo dalyviams liko malonūs prisiminimai, kuriuos padėjo sukurti Druskininkų, Šiaulių ir Panevėžio miestų, Varėnos, Pasvalio, Rokiškio, Joniškio, Pakruojo, Kupiškio, Radviliškio ir Biržų rajonų vadovai.

Gastroliaivo užsienio operų solistai

Rugpjūčio pabaigoje Vilniaus operos ir baletų teatras, savo sezoną pradėjęs tradiciniu Verdi "Traviatos" spektakliu, spalio mėnesį tikrai susilaukė svečių dainininkų iš užsienio. Dainavo trys žymios solistės: Metropolitan operos solistė Bambri, La Scalos — Guljelmi ir Varšuvos operos solistė Jaroszewicz.

Iš saviškių ši sezoną į operą atėjo penki konservatorijos solinio dainavimo katedros diplomantai: R. Tumiliauskaitė, J. Ciurilaitė, I. Milkevičiūtė ir jau tam tikrą laiką teatre dirbę A. Čiplys ir A. Stasiūnaitė. Iš Čiurlionio meno mokyklos choreografinio skyriaus atėjo grupė absolventų. Blogiau esą su choru, nes

Dalis Lietuvos liaudies ansamblio "Sutartinė" narių su norvegų studentais po koncerto Tronheimo universitete.

niekas neruošia kvalifikuotų choro dainininkų.

Tai jau 57-asis operos sezonas. Šiame sezone, šalia nuolatinio repertuaro, bus ir naujų premjerų. Pirmąją eis Puccini "Madama Butterfly", o pagrindines roles (Butterfly) ruošia G. Kaukaitė ir E. Kornejeva. Pinkertono partiją ruošia S. Antanaitis ir E. Eidukaitis. Spektaklį režisuoja Vlada Mikštaitė. Diriguos vyr. dirigentas Jonas Aleksa.

Maskvos Didysis teatras atvyks gastroliauti su Puccini "Tosca". Rež. E. Domarkas, dail. F. Navickis ir dirigentas V. Viržonis ketina statyti V. Belinio operą "Norma". Bus atnaujinta Vyt. Klovos opera "Pilėnai" ir pastatyta J. Juzeliūno opera "Sukilėliai".

Iš baletų ketinama statyti Strauss "Žydrijai Dunoju" ir Prokofjevo "Romeo ir Juljeta".

Mažosios teatro scenoje, kurioje ligšiol buvo tik vienintelė Pergolezi opera "Tarnaitė-ponia", po N. Metų bus pastatyta F. Pulenko "Žmogaus balsas" ir Bacho "Kavos kantatos" inscenizacija.

Iš anksčiau statytų operų vilniečiai vėl matys Šcedrino operą "Ne vien tik meilė" ir baletą "Anna Karenina", Barkausko operą "Legenda apie meilę".

BIRŠTONE

Pernai Birštone įvestas vandentiekis, nutiesta kanalizacija, išasfaltuotos visos gatvės. Kurortas pasiūšė gėlynais, rūpestingai prižiūrimais želdiniais. Prie gražiųjų Druskupio šlaitų išaugo naujas Birštono mikrorajonas. Daugiabučiuose jo namuose apsigyveno kurorto darbuotojų šeimos. Visos pagrindinės miesto įstaigos įsikūrė naujuose trijų aukštų Tarybų rūmuose. Nemuno krantinę padabino originalios architektūros Olimpinės irklavimo bazės statinys.

Neseniai atvėrė duris kurorto prekybos centras. Pastatytas naujas kino teatras "Pušynas", buitės tarnybos paviljonas, vasaros kavinė, knygynas, vaikų darželis, pirtis.

Gražiausioje kurorto vietoje atidaryta puošni "Vermės" sanatorija žemės ūkio darbuotojams. Jauno pušynėlio paūksmėje statomas 250 "Spalio" sanatorijos miegamasis korpusas. Šalia kyla sanatorijos klubo pastatas, kuris turės 350 vietų salę, erdvius poilsio ir žaidimų

LIETUVOS MENININKAI KONCERTAVO NORVEGIJOJE

Lietuvos menininkų grupė spalio pirmąją pusę lankėsi Norvegijoje ir koncertavo keliuose miestuose Norvegijos-TSRS kultūrinio apsikeitimo rėmuose.

Baigminis koncertas įvyko Bergen mieste, didžiojo norvegų muziko Edvardo Griego gimtinėje. Miesto koncertų salėje programą atliko Lietuvos liaudies instrumentų ansamblis "Sutartinė" ir operos solistai Edvardas Kaniava ir Giedrė Kaukaitė. Prieš tai Lietuvos menininkai buvo nuvykę į vidurinę Norvegiją. Tronheimo mieste jie koncertavo studentams ir darbininkams. Lietuviai buvo susitikę ir su Tronheimo universiteto liaudies šokių ansamblio dalyviais. Studentams buvo parodyti lietuvių šokiai, kuriuos jie ketina įtraukti į savo repertuarą.

Lietuvos nusipelnęs styginis kvartetas surengė keletą koncertų Oslo priemiesčiuose. Moso mieste vyko lietuvių liaudies kūrybos, grafikos ir meninės fotografijos paroda.

Lietuvių pasirodymai visur buvo sutikti labai nuoširdžiai. Publika žavėjosi lietuvių liaudies šokiais, muzika ir dainomis.

salonus. Ant Nemuno kranto baigiama įrengti stilinga pliažo stotis.

Senosios kurorto vilos rekonstruojamos. Atjaunės ir pagražės senoji "Baltoji gulbė". Nuo Vytauto kalno papėdės kurortas pasitūmęs prie Žvėryno šilo. Šioje išpuodingoje miškų užuoglaudos apsuptoje Nemuno kilpoje numatoma pastatyti dvi modernias vilas.

110 METŲ SENUTĖ LIETUVOJ

Anykščių rajono vidurinės Kavarsko mokyklos vyresniųjų klasių mokiniai ir Pavasario kolchozo jaunimas aplankė 110 metų amžiaus Rožę Šakalienę. Ji pasižymėjusi tautosakos rinkėja, senovės papročių puoselėtoja. Svečius R. Šakalienė supažindino su dainomis, kurios Lietuvos kaime skambėjo po baudžiavos panaikinimo, papasakojo, kaip mokydavo kaimynų vaikus skaityti ir rašyti. Ji tais laikais buvo vienintelis raštingas žmogus Mackeliškių kaime. R. Šakalienė, jau 90 metų telkianti žinias gimtojo krašto istorijai, daug savo užrašų yra padovanojusi rajoninei bibliotekai.

Dail. Jono Kuzminskio medžio raizinis tautosakos motyvais. 1964 m. Vienybė, 1976 m. lapkričio 26 d.

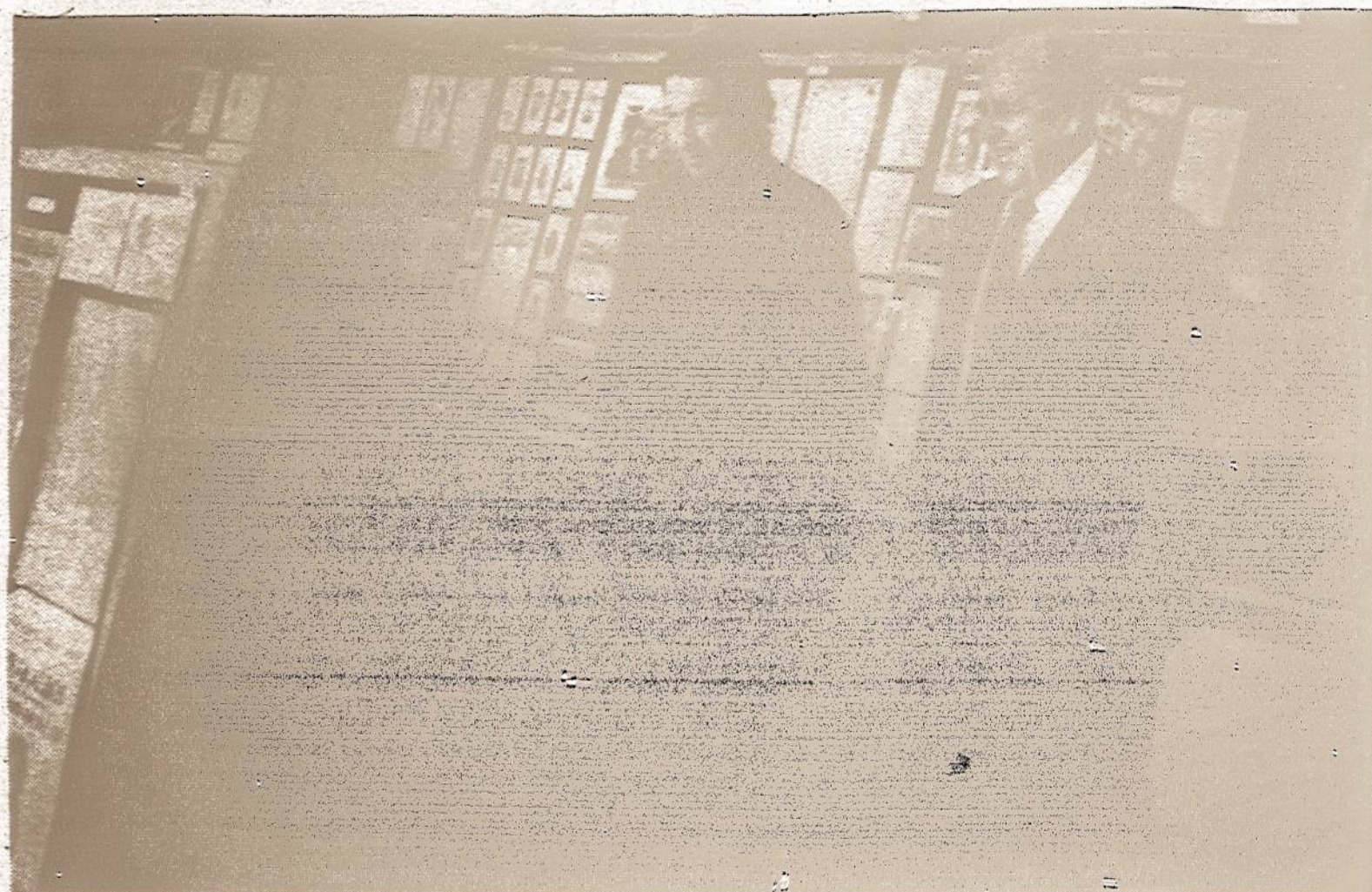

Iėjimas į Parodą. "Exhibit of Lithuanian Culture" iškaba piešta dr. Jono P. Lenkaitis.

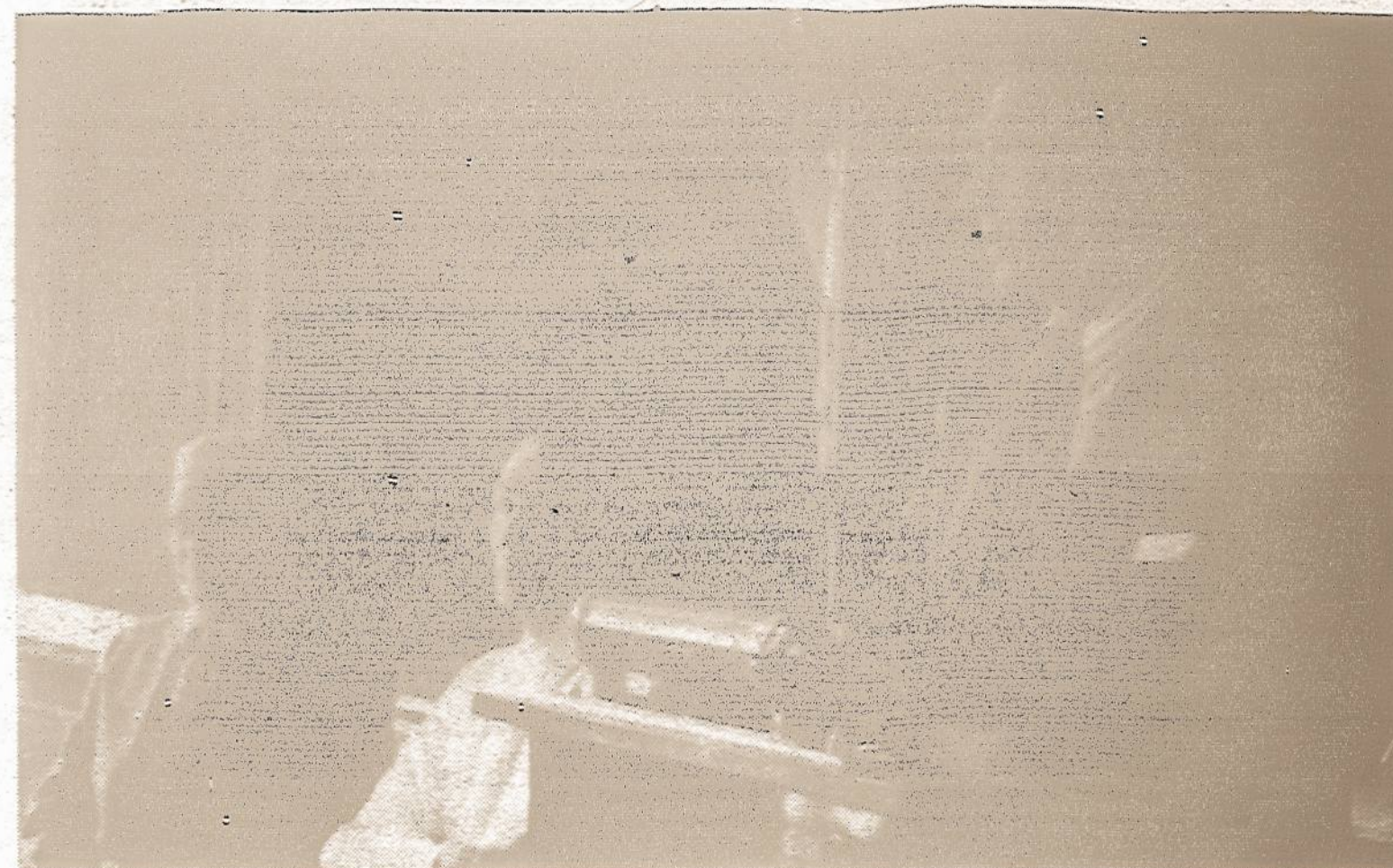

Jie paliko pėdsakus ankstyvosios Lietuvos ateivijos darbuose. Tai newyorkiečiai Jonas ir Paulina Šimėnai, tarp jų — buv. Vienybės redaktoriaus Petra Mikolainio žmona Ieva, Ievai šiemet 93 metai amžiaus.

Charles Binkins nuotr.

Visuomenininkas ir diplomatas dr. Petras Vileišis [dešinėje] patenkintas šypsosi, stebėdamas parodos eksponatus; Parodos direktorius dr. J. Lenkaitis.

Ankstyvosios Lietuvos ateivijos darbų veiklos apžvalginės parodos, vykusios Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose Brooklyne, uždarymo metu kalba vienas "triumvirato" asmenų dr. Jonas P. Lenkaitis. Kairėje Draugo dienraščio redaktorius Bronius Kviklys ir Parodos globėjas, Apreiškimo parapijos klebonas Pranas Raugalas.

V. Maželio nuotraukos

Ankstyvosios Lietuvos ateivijos nuveiktų darbų ir veiklos parodos uždarymo metu. Kalba Draugo redaktorius Bronius Kviklys.

Lietuvių jaunimo Vyčių skyrius.

DAR APIE PARODĄ

Nuo spalio 24 d. iki lapkr. 14 Brooklyne, Apreiškimo parapijos mokyklos patalpose, vyko ankstyvosios lietuvių ateivijos nuveiktųjų darbų apžvalginė paroda.

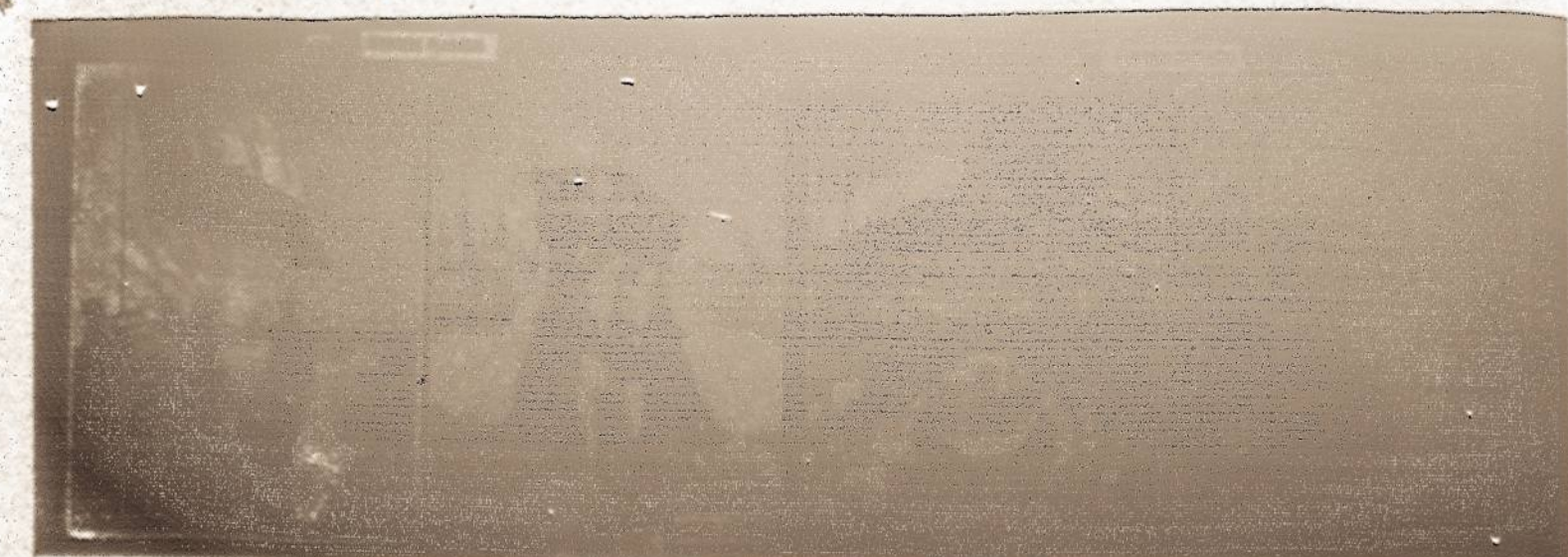
Per visą laiką parodą aplankė apie tūkstantis asmenų.

Progai gražiai išleistas 32 puslapių leidinėlis, redaguotas Br. Kviklio, parodos reikšmę dar labiau įprasmino.

Ta paroda balandžio mėnesį vyko Jaunimo Centre, Chicagoje, globojant dienraščio Draugas vadovybei. Ir New Yorke Draugas buvo vienas globėjų, kiti — Apreiškimo parapijos klebonas kun. Pranas Raugalas ir prelatas Juozas A. Karalius iš Shenandoah, Pa.

Dauguma eksponatų Draugo redaktoriaus Broniaus Kviklio. Juos atsivežė, New Yorke parodą išplanavo, pertvarkė, papildė ir išstatė dr. Jonas Lenkaitis.

Vienybė, 1976 m. lapkričio 26 d.

Amerikoje spausdinti ir platinti plakatai įvairioms progoms skatinantieji ar primenantieji lietuvių kilmę.

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas

[Atkelta iš psl. 8]

laikosi; dėkojama už sveikinimus ir aukas; sveikinamas VLIKas, linkint jam sėkmės, vadovaujant kovai dėl laisvės; dėkojama spaudai, radijui, televizijai už paramą ALTai ir už įsijungimą į Lietuvos laisvinimo reikalus; džiaugiamasi, kad jau 12 centrinių organizacijų darniai dirba ALTe, kviečiamos kitos įsijungti.

Suvažiavimas pritarė ALTos valdybos vedamai politikai, ypač reikšdamas padėką pirm. dr. K. Bobeliui ir informacijos vadovui už pasišventimą; dėkojama lietuviškai visuomenei už paramą ir kviečiama vieningai savo pritarimu ir aukomis remti ALTos vedamą Lietuvos laisvinimo darbą.

Sveikinamas prez. Fordas, dėkojama už pareiškimus apie Lietuvos inkorporavimo nepripažinimą. Sveikinamas prez. Carteris, prašoma jį dėti visas pastangas pavergtai Lietuvai laisvinti. Dėkojama Kongresui už rezoliucijas, Suvažiavimas baigtas tautos himnu.

Atvykęs Amerikos Balso red. J. Blekaitis surinko medžiagą apie suvažiavimą pranešimui į Lietuvą.

AUKŠTINA LIETUVIUS

Daugelyje laikraščių rašas sindikatinis straipsnis Andrew M. Greeley, Amerikos Pluralizmo studijų centro direktorius, nusiuntė raštą ALTos sekretoriui kun. A. Stašui, kuriame dėkoja už jo pareiktą straipsnio apie Lietuvą įvertinimą. Greeley savo laiške pažymi: "Turiu pasakyti, kad iš visų etninių grupių, su kuriomis turėjau reikalo, lietuviai yra dėkingiausi ir labiausiai linkę atsiliepti. Būkite užtikrinti, kad aš ir toliau rašysiu ta tema ateinančiais mėnesiais ir metais. Kada nors Lietuva bus laisva".

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ LIEPSNA DALYVAUS JAV MINEJIME

Elizabeth, N. J. — Tautinių šokių grupės Liepsna šokių pamokos vyksta kas savaitę.

Vadovės ir mokytojos Birutės Vaičiūnaitės darbui palengvinti šokių mokytojos padėjėja pakviesta Audrė Pociūtė, o grupės vadovės padėjėja — Lina Normantaitė.

Siuo metu Liepsnoj yra 24 šokėjai. Bet grupė laukia naujų šokėjų. Priimami aukštesniąją mokyklą lankant mergaitės ir berniukai. Nori į ją įstoti prašomi kreiptis į B. Vaičiūnaitę tel. 241-3491, arba į jos padėjėjas Audrę Pociūtę tel. 352-3531 ir Liną Normantaitę tel. 355-3561.

JAV sukaktuviniam metam užbaigti New Jersey sukaktuvių šventės komisija, pirmininkaujama buv. NJ gubernatoriaus Robert B. Meyner, nuo gruodžio 26 iki 1977 sausio 3 rengia eilę istorinių įvykių pakartojimų ir keletą koncertų. Iškilms bus pajvairinamos ir tautinių grupių paruoštomis programomis. Liepsna taip pat dalyvaus.

Muzikė A. Moliuškevičiūtė

Muzikė Al. Moliuškevičiūtė būdama ketverių metų, savo motinos mokoma, pradėjo skambinti pianu. Eidama vienuoliktus metus, dalyvaavo piano varžybose Carnegie Recital Hall, New Yorke ir varžybas laimėjo. Iš Meta Thorn Waters gavo ketverių metų muzikos stipendiją, baigė Douglas kolegiją bakauro laipsniu. Muzikos magistrės laipsnį gavo Manhattan muzikos mokykloje pas prof. Robert Goldsand.

Siuo metu ji muzikos studijas tęsia toj pačioj mokykloj ir New Yorke universitete, siekia muzikos daktaro laipsnio. Siuo metu ji yra pagelbinė muzikos dėstytoja Jersey City valstybinėj kolegijoj.

NEW BRITAIN, CONN.

MIRĖ ONA VALINČIENĖ

Spalio 29 d. po trumpos ligos savo namuose mirė Ona Jevaišiūtė-Valinčienė, sulaukusi 85 m. amžiaus. Buvo pašarvota Karlono laidojimo koplyčioje. Sekmadienį po pietų koplyčioje kun. Edvardas Gradeckas su esančiais sukalbėjo dalį rožančiaus, o pirmadienio vakare kun. Jonas Rikteraitis sukalbėjo maldas.

Antradienio rytą velionė buvo atlydėta į šv. Andriejaus liet. bažnyčią ir čia atlaikytos koncelbracinės mišios ir kitos gedulingos pamaldos. Mišias laikė keturi kunigai: E. Gradeckas, J. Rikteraitis, D. Baranauskis ir Carol. Pamokslą pasakė kun. E. Gradeckas.

Po pamaldų velionė buvo nulydėta į švč. Marijos kapines. Kun. E. Gradeckas ir ten sukalbėjo maldas.

Po laidotuvių visi dalyviai buvo pakviesti į dukters surengtas vaišes parapijos mažojoje salėje.

Ona Jevaišytė Valinčienė buvo kilusi nuo Punsko, Seinų. Į šį kraštą atvyko 1907 m. ir apsigyveno New Britain, Conn., ir čia išgyveno 68 m.

Cia susipažino su Andriumi Valinčium, už kurio ištekojo 1911 m. Judvieju jungtuves palaimino kun. Žebrys šv. Andriejaus lietuvių bažnyčioje. Išaugino dvi dukras, kurių Ona ištekojusi už James-Zigmo Kelly, turi 4 sūnus James, Robert, Brian ir Andrių bei vieną dukrą Patriciją. Velionės anūkas Robertas yra šv. Andriejaus parapijos vargonininku. Kita gi duktė Ieva buvo netekėjusi ir gyveno su tėvais.

Velionė paliko vyrą Andrių, 92 m. amžiaus, dvi dukras ir žentą, penkis anūkus, vieną provaikaitį ir dvi seseris Lietuvoje.

Velionė buvo veikli moteris ir didelė visuomenininkė. Ji turėjo ir poetinių gabumų. Pvz., Lietuvos nepriklausomybės laikais ruošiamoms sukaktims ji parašydavo

eilėraščių, o dukterys padeklamuodavo.

Velionė priklausė kelioms organizacijoms, kuriose ėjo įvairias pareigas. Pvz., šv. Rožančiaus draugijoje buvo 25 metus sekretore, Moterų S-goje ilgą laiką buvo kasininke, maldos apaštalavimo draugijoje buvo veikli narė ir taip pat daug dirbo ir šv. Onos draugijoje. Taip pat ji daug prisidėdavo savo darbu prie šv. Andriejaus parapijos parengimų.

IŠVYKSTA KLEB. KUN. E. GRADECKAS

Nuo lapkričio 12 d., vyskupo tvarkymu, šv. Andriejaus lietuvių par. kleb. kun. Edvardas Gradeckas išeina į pensiją ir išvyksta į New Haveną, kur jis turi nuosavų namų ir kur mokytojauja jo sesuo.

Tad sekmadienį-lapkričio 7 d., kun. Edv. Gradeckas bažnyčioje prieš lietuvių mišias ir per pamokslą (jis tai padarė ir prieš kitas mišias ir per jas) atsisveikino su parapijiečiais.

Mišias laikęs naujasis klebonas kun. Jonas Rikteraitis pabaigoje taip pat priminė apie senojo klebono išėjimą į pensiją ir išvykimą, padėkodamas jam už parapijai nuveiktus darbus. Paprašė esančiuosius bažnyčioje taip pat padėkoti.

Prieš trejus metus klebonui kun. Gradeckui, minimčiam 40 metų kunigystės ir 70 metų amžiaus sukaktis, buvo surengtas didžiulis bankietas. Dabar šia proga jam bus surengtos išleistuvės. J. Bernotas

Woodhaven, N. Y. parduodamas 4 šeimų šingeliuotas namas su 4 garažais ir atskiru sandėliu. Visas namas geram stovy 50 x 100 pėdų, su didoku sodeliu, kurio vietoj galima dar ir kitą statyti, arti Jamaica Ave. autobuso ir netoli stoties. Arti krautuvės, paštas, bankai ir įstaigos. Telefonuoti VI 6-3075.

ĮVAIRIOMS PROGOMS GĖLIŲ GAUSITE

ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y.

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149.

CIA RASITE NUOSIRDŲ LIETUVIŠKĄ PATARNAVIMĄ.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-1800

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

Juozas Kavaliauskas

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

M. P. Ballas Funeral Home

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-8043

Joseph Garszva

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y. 11211
Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

90th Anniversary Year—1886-1976—90-iejį Sukaktuviniai Metai

Latvių knygos klubui 50 m.

Helmars Rudzitis

Latvių Laiks Brooklyne pažymi, kad 1926 m. Latvijoje įsisteigė knygų leidykla, kuri knygą išsiuntinėjo skaitytojams į namus papigintomis kainomis. Tada Latvijos gyventojai plačiai susipažino su pasaulinių rašytojų veikalais latvių kalba. Greit pasiekė net 100,000 tiražo. Pažymi, kad Latvijoje tebuvo 2 milijonai gyventojų. Palygina, kad tada Amerikoje buvo 120 milijonų, o knygų skaitytojų Book of the Month Club tegavusi tik 18,000 užsakymų.

Latviai knygas pardavinėjo po lata, Latvijos piniginių vienetą, kaip čia pardavinėjo po dolerį.

Ta leidykla perkelta į Ameriką ir dabar pamini savo veiklos 50 m. sukaktį.

Latviškosios Knygos klubo vedėjas Helmars Rudzitis dabar tinkamai pagerbtas.

Albinas Prizgintas, vargonų virtuozas, gruodžio 12 d., sekmadienį, 4 val. popiet, Apreiškimo par. bažnyčioje atliks religinės muzikos vargonų rečitalį. Bus skaitomos ištraukos ir iš K. Bažnyčios Kronikos. Rečitalį rengia Liet. Katalikų Religinė šalpa.

PAMINĖJO SUKAKTIS

(Atkelta iš 1-mo psl.)

buvo pasikvietęs Toronto (Kanados) šokio, dainos ir vaidybos ansamblį "Atžalynas". Jis pastatė A. Gustaičio nuotaikingą gyvenimo vaizdelį "Sekminių vainikas". Lapkričio 13 d. "Lietuvos atsiminimų" radijas užbaigė savo 35 m. veiklos sukakties paminėjimą, pasikvietęs Baltimorės-Washingtono studentų vyresniųjų sambūrį "Malūną". Jis atliko lietuviško kaimo buitį vaizduojančią 3 v. muzikinę pjesę "Rugiapiūtę".

Abu parėngimai sutraukė daug publikos. Šių metų pradžioje abu radijai turėjo savo oficialius minėjimus, kurių proga buvo išleisti ir sukaktuviniai leidiniai.

"Lietuvos atsiminimų" radijui vadovauja prof. dr. Jokūbas Stukas, o "Laisvės žiburio" radijui — Romas Kezys.

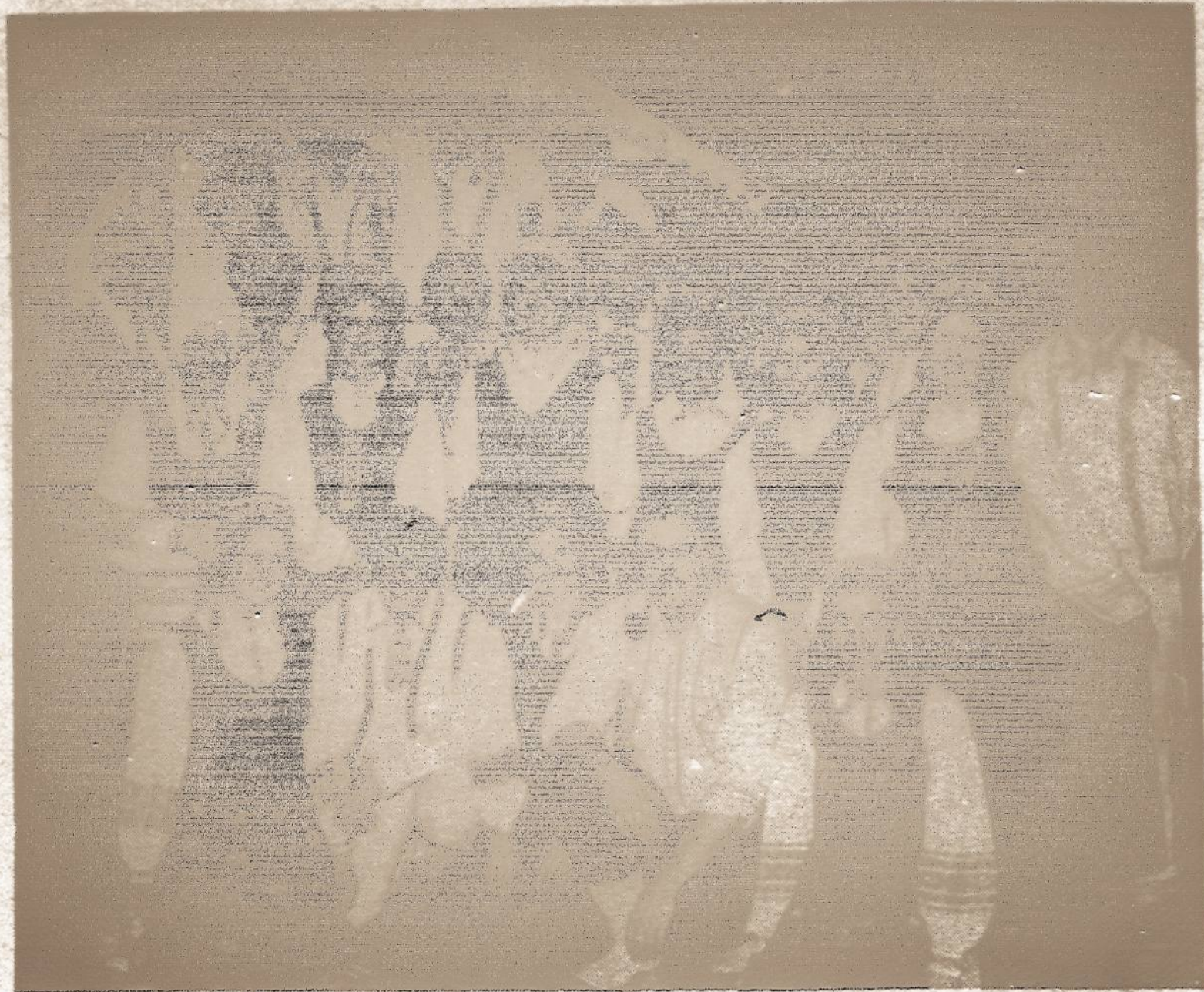
Pianisto Vytauto Smetonos iš Cleveland, Ohio koncertas įvyko lapkričio 22, 8 val. vak. Town Hall salėje New Yorke. Tai buvo jauno pianisto debiutas New Yorke.

Programoj atlikta: Beethoveno — Sonata in A flat major, op. 26, Prokofiev — Sonata nr. 3 in A minor, op. 28, M. K. Ciurlionio šešis piano gabaliukus — Lakštingalą ir penkis preliudus, Chopin — Sonata in B. minor, op. 58.

Finansavo Clevelando amerikietis, muzikos mėgėjas.

Vitas Gerulaitis, woodhavenietis, dabar yra pirmoje dvidešimtyje pasaulio tenisininkų, o Amerikoje šiuo metu yra ketvirtasis geriausias žaidėjas.

Foto paroda, pavadinta "Gamtos grožis nuotraukose", įvyksta gruodžio 4-5 d. Kultūros židinyje. Bus išstatytos inž. Juozo Rygelio nuotraukos. Rengia LMK Federacijos New Yorko klubas. Atidarymas — gruodžio 4 d.

Washingtono-Baltimorės studentų vyresniųjų sambūris "Malūnas" su prof. dr. Jokūbu Stuku [k.], po nuotaikingo "Rugiapiūtės" spektaklio, lapkričio 13 d. Kultūros židinyje Brooklyne užbaigiant "Lietuvos atsiminimų" radijo 35 m. gyvavimo sukakties minėjimą. R. Kisieliaus nuotrauka

Lietuvių pranciškonų 25 m. veikla paminėta lapkričio 20 d. Kultūros židinyje. Ta proga įvyko koncertas, kuriame dainavo solistai iš Kanados V. Verikaitis ir R. Strimaitis. Išleistas istorinis leidinys, apžvelgiant 25 m. veiklą.

Vytautas Širvydas, vienas Vienybės redaktorių, pasakys pagrindinę kalbą Vienybės 90 metų sukaktuviniam bankiete lapkričio 27 d. Biltmore viešbutyje, New Yorke.

Akt. Vitalis Žukauskas su žmona ir sūnumi lapkričio pradžioje lankėsi Romoje ir tén Villa Lituania salėje vietos lietuviams atliko meninę programą. Pradžioje Vitalis kartu su žmona Marija pateikė lietuvių poetų eilėraščių tėvynės ilgesio tema, o paskui pats vienas pateikė savo sukurtų dalykų.

Algirdas Kačanauskas pirmininkavo posėdžiui, kuriame New Yorko apylinkės muzikai ir Vargonininkų-Muzikų Sąjungos valdyba svarstė Penktosios dainų šventės repertuarą. Šventė įvyks 1978 m. Toronte, Kanadoje. Sekretoriavo Mykolas Cibas.

VYTENIS VASYLIUNAS KONCERTUOJA VOKIETIJOJE

Vytenis Vasyliūnas turės du vargonų koncertus Vokietijoje. Vienas įvyks šįmet gruodžio 5 d. Markuskirche, Ibshausen (bei Northeim). Čia jis atlieka Bacho veikalų rečitalį su ta pačia programa, kaip Kennebunkporte, Tėvų Pranciškonų buveinėje, praeitą vasarą. Jo programoje: Preliudas ir Fuga d-moll, pirmoji Trio Sonata Es-dur, Fantazija ir Fuga g-moll, Kanoniško variacijos choralo "Von Himmel hoch da komm' ich her" tema.

Antras Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas įvyks gruodžio 12 d. Philibuskirche, Hannover-Isernhagen Sud, Grosse Heide.

Salia Vytenio, Hannoverio religiniame koncerte dalyvauja Buendheimer Kantorei choras iš Westfalijos. Choras atliks Bacho motetą "Singet dem Herrn", Bramso motetą ir Monteverdi "Magnificat", kuriam vargonais pritaria Vytenis Vasyliūnas. Salia to, Vytenis atliks Bacho Preliudą ir Fugą G-dur, Kanoniškas variacijas ir Brahmsio Preliudą ir Fugą A-moll. Koncertai yra paskelbti vokiečių spaudoje. Vokietijoje yra priimta leisti koncertų propagandai atskiras knygučių, lyg mėnesinius leidinius, pranešančius apie įvykstančius koncertus. Muncheno leidinyje lapkričio mėnesiui yra paskelbtas Lilijos Šukytės dalyvavimas religiniame koncerte, statant Bacho "Magnificat" ir Mozarto Mišias C-Moll. Sukytė yra Muncheno operos primadona.

Vienybė, 1976 m. lapkričio 26 d.

Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 Kuopa lapkričio 21 d. įvykusiame susirinkime pagerbė ilgametę ir dabartinę savo pirmininkę Bronę Spūdienę, įteikdama jai

lietuviškais motyvais įgraviruotą lentą. Nuotraukoje — dalis susirinkimo dalyvių su pirmininke [viduryje su S. Narkėliūnaitės nuotr.